

ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত অসমৰ ভূমিকা ৰচনা

দেশৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ ইতিহাসত অসমে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। ভাৰতৰ এই পূব অংশত ১৯ শতিকাৰ প্ৰথমৰ্ধত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ব্ৰিটিছ বিৰোধী উত্থান ঘটিছিল। ১৮২৬ চনত যাণ্ডাবু সন্ধিৰ পিছত অসমখন প্ৰত্যক্ষ ব্ৰিটিছৰ আধিপত্যৰ অধীনলৈ আহিছিল। তেতিয়াৰ পৰা আভিজাত্য আৰু সাধাৰণ জনসাধাৰণ উভয়ৰে অন্তৰ্গত অসমৰ বহু স্বাধীনতাপ্ৰেমী লোকে বিদেশী আধিপত্যৰ পৰা মুক্ত হোৱাৰ প্ৰজ্বলিত বাসনা অনুভৱ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।

গোমধৰ কোঁৱৰে প্ৰথম এনে প্ৰচেষ্টা চলাইছিল। মাতৃভূমিৰ হেৰুৱা স্বাধীনতা ঘূৰাই পাবলৈ তেওঁ কান্দুৰা ডেকা ফুকন, ধৰ্মধৰ, হৰনাথ আদি কেইজনমান সন্তান লোকৰ সৈতে ইংৰাজৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিছিল। ১৮২৮ চনত বিদ্রোহীয়ে সাদিয়াত থকা ব্ৰিটিছ অস্ত্ৰভাণ্ডাৰত আক্ৰমণ কৰে। ইংৰাজে এই বিদ্রোহক মৰ্মিমূৰ কৰিলে, কিন্তু অসমৰ জনসাধাৰণৰ হৃদয়ৰ পৰা স্বাধীনতাৰ জ্বলন্ত আকাংক্ষাক দমন কৰিব নোৱাৰিলে। গতিকে আৰম্ভ কৰিলে আন এক বিদ্রোহৰ বাবে নৱীকৃত প্ৰস্তুতি। এইবাৰ অগ্ৰগতি লাভ কৰে পিয়ালি বৰফুকনে। তেওঁক সহায় কৰিছিল জিউৰাম দুলাইয়া বৰুৱা, বেনুধৰ কোঁৱৰ, ৰূপচন্দ কোঁৱৰ, দেউৰাম দিহিঙীয়া, বৌম চিংফৌ,

হৰনাথ আদিয়ে। এই অনুগামীৰ দলটোৰ সৈতে পিয়ালি বৰফুকনে ৰংপুৰত থকা ব্ৰিটিছ শিবিৰটো জ্বলাই দিয়াৰ প্ৰয়াসেৰে ব্ৰিটিছক আক্ৰমণ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয়। পৰিকল্পনা সফল হ'ল আৰু শিবিৰটো ধ্বংস হ'ল। কিন্তু ইংৰাজে পিয়ালি বৰফুকন, জিউৰাম বৰুৱা আদি কিছুমানক দখল কৰিলে। পিয়ালি আৰু জিউৰামক ফাঁচী দিয়াৰ লগতে আনক ১৪ বছৰলৈ বিতাড়িত কৰা হয়। সেই সময়ছোৱাত গদাধৰ গোহাঁই নামৰ আন এজন দেশপ্ৰেমীয়ে ব্ৰিটিছ সেনাৰ একাংশ থলুৱা চিপাহীৰ সৈতে বিদ্রোহৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল আৰু উচ্চ অসমত নিয়োজিত ব্ৰিটিছ বিষয়াক হত্যা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। কিন্তু তেওঁৰ পৰিকল্পনা বাস্তৱায়িত হোৱাৰ আগতেই ইংৰাজে তেওঁক বন্দী কৰি কাৰাগাৰত বন্দী কৰি ৰাখিছিল।

১৮৫৭ চনত যেতিয়া মহাবিদ্রোহে সমগ্ৰ উত্তৰ ভাৰত কঁপাই পেলাইছিল, তেতিয়া অসমৰ মণিৰাম দেৱান নামৰ এজন সাহসী আৰু বুদ্ধিমান সন্তান লোকে বিদ্রোহক এই পূব কোণলৈ আনিবলৈ আগভাগ লৈছিল। তেওঁ কলকাতালৈ গৈ মধু মল্লিক নামৰ আন এজন বিদ্রোহীৰ সহায়ত অসমত বিদ্রোহৰ পৰিকল্পনা চক কৰি উলিয়ালে। তাৰ পৰাই তেওঁ শেষৰজন আহোম ৰজা কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহ আৰু তেওঁৰ উপদেষ্টা পিয়ালি বৰুৱালৈ পত্ৰ প্ৰেৰণ কৰি বিদ্রোহৰ গতিপথৰ বিষয়ে অৱগত কৰি ৰাখিবলৈ আৰম্ভ কৰে। মণিৰামৰ বৃটিছ বিৰোধী চক্ৰান্তত সন্তান আৰু সাধাৰণ উভয়ৰে গঠিত এটা নিষ্ঠাবান গোটে অংশ লৈছিল। ইয়াৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য আছিল মায়াম নাৰ্জিৰ, নীলাকান্ত চোলাধৰা ফুকন, মৰাংগীখোৱা গোহাঁই, দুটিৰাম বৰুৱা, বাহাদুৰ গাওঁবুঢ়া, ফাৰমুদ আলী, তৃণায়ন, কমলা বৰুৱা আদি।

সাহাবাদত নিয়োজিত একাংশ হিন্দুস্থানী চিপাহীয়েও তেওঁলোকক সমৰ্থন আগবঢ়াইছিল। পৰিকল্পনা অনুসৰি সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল যে আহোম ৰজাৰ নেতৃত্বত থলুৱা সৈন্যই ব্ৰিটিছক আক্ৰমণ কৰিব আৰু মণিৰামে কলকাতাৰ পৰা অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ লৈ আগবাঢ়ি যাব। দুৰ্ভাগ্যজনকভাৱে প্ৰচেষ্টা বিফল হ'ল। বিদ্রোহীৰ ফালৰ পৰা অলপ লেপছৰ ফলত শত্ৰুৱে পৰিকল্পনাটো পূৰ্বতে ৰোধ কৰিলে আৰু লগে লগে ব্ৰিটিছে বহু বিদ্রোহীক বন্দী কৰি কাৰাগাৰত বন্দী কৰি পেলালে। কলকাতাত বন্দী কৰি ৰখা হৈছিল মণিৰামক। ইংৰাজে কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহকো গ্ৰেপ্তাৰ কৰি কাৰাগাৰত বন্দী কৰি ৰাখিছিল। বহু সংখ্যক দেশপ্ৰেমিকক আন্দামানলৈ বিতাড়িত কৰা হৈছিল। ১৮৫৮ চনৰ ২৬ ফেব্ৰুৱাৰীত মণিৰাম দেৱান আৰু পিয়ালি বৰুৱাই ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে 'উচ্চ দেশদ্রোহ'ৰ অপৰাধত যোৰহাট কাৰাগাৰৰ ফাঁচীত প্ৰাণ ত্যাগ কৰে।

তাৰ তিনি বছৰৰ পাছত ১৮৬১ চনত নগাঁও জিলাৰ ফুলগুৰিত কৃষক বিদ্রোহ সংঘটিত হয়। ১৮৯৪ চনতো দৰঙৰ পথৰুঘাটত পুনৰ কৃষক বিদ্রোহ হয়। এই দুয়োটা অনুষ্ঠানতে কৃষকসকলে ব্ৰিটিছ ৰাজৰ শোষণ আৰু অত্যাচাৰী নীতিৰ বিৰুদ্ধে সাহসী প্ৰতিবাদ সাব্যস্ত কৰে। ব্ৰিটিছে নিৰ্দয়ভাৱে এই বিদ্রোহবোৰক বশ কৰিলে আৰু বহু কৃষকে শ্বহীদক আকোৱালি ল'লে।

চমুকৈ নিস্তন্ধ হৈ পৰিল যদিও অসমীয়া জনসাধাৰণৰ হৃদয়ত ধোঁৱাময় জুইৰ দৰে জ্বলি উঠিল স্বাধীনতাৰ আকাংক্ষা। ১৮৮৫ চনত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ প্ৰতিষ্ঠা আৰু ১৯০৫ চনত 'বংগ বিভাজন'ৰ পিছত 'স্বাধীন আন্দোলন'ই অসমৰ দেশপ্ৰেমিক জনসাধাৰণৰ ওপৰত যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাইছিল। ১৯২১ চনত মহাত্মা গান্ধীৰ জাতীয় মঞ্চত আবিৰ্ভাৱ হোৱাৰ লগে লগে ভাৰতৰ বাকী অংশৰ লগতে অসমতো স্বাধীনতা সংগ্ৰামেও গতি লাভ কৰিছিল। হাজাৰ হাজাৰ কংগ্ৰেছৰ স্বেচ্ছাসেৱকে 'অসহযোগ',

'নাগৰিক অবাধ্যতা' আদি আন্দোলনত যোগান কৰে। মহাত্মা গান্ধীৰ নেতৃত্বত চলা নিৰস্ত্ৰ আন্দোলন আৰু বিপ্লৱীসকলৰ সশস্ত্ৰ প্ৰচেষ্টা দুয়োটাতে অসমৰ দেশপ্ৰেমিক জনসাধাৰণে জপিয়াই পৰিল। অসমৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ নেতৃত্ব লৈছিল চন্দ্ৰনাথ শৰ্মা, নবীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ, তৰুণ ৰাম ফুকন, গোপীনাথ বৰদলৈ আদিয়ে।

১৯৪২ চনৰ ৯ আগষ্টত যেতিয়া ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছে 'ভাৰত ত্যাগ' আন্দোলন ঘোষণা কৰিছিল, তেতিয়া দেশৰ এই অংশত ই এক বিশাল ৰূপ ধাৰণ কৰিছিল। ৰাষ্ট্ৰীয় কংগ্ৰেছৰ উদ্যোগত গোপীনাথ বৰদলৈ, বিষ্ণুৰাম মেধি, ফখৰুদ্দিন আলী আহমেদ, ওমেও কুমাৰ দাস, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, হেম বৰুৱা, বিজয় চন্দ্ৰ ভগৱতী, চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়া, পুষ্পালতা দাসৰ দৰে সক্ষম আৰু দক্ষ নেতাই নেতৃত্ব দিয়ে। অসমৰ জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণৰ সমাজবাদী অনুগামীসকলে তেওঁলোকৰ বিপ্লৱী কাৰ্যকলাপৰ দ্বাৰা অপৰিসীম গতি বৃদ্ধি কৰিছিল।

যদিও 'কমিউনিষ্ট পাৰ্টি অৱ ইণ্ডিয়া'ই (চিপিআই) এই আন্দোলনৰ বিৰোধিতা কৰিছিল আৰু বৰঞ্চ ব্ৰিটিছসকলক তেওঁলোকৰ তথাকথিত 'পীপলছ ৱাৰ'ৰ অজুহাতত সমৰ্থন কৰিছিল, তথাপিও 'ৰিভলুচনেৰী কমিউনিষ্ট পাৰ্টি অৱ ইণ্ডিয়া' (আৰচিপিআই) নামৰ এটা সৰু কমিউনিষ্ট গোটৰ সদস্যসকলে জড়িত হৈ পৰিছিল ব্ৰিটিছ যুদ্ধ-প্ৰচেষ্টাৰ বিৰুদ্ধে দেশপ্ৰেমমূলক সংগ্ৰাম আৰু বিপ্লৱী কাৰ্যকলাপত নিজকে।

মহান সমাজবাদী বিপ্লৱী নেতা শংকৰ বৰুৱাৰ 'মৃত্যু বাহিনী'ৰ স্বেচ্ছাসেৱকসকলে ভোগ কৰা বিধ্বংসী কাৰ্যকলাপে ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ বাবে বহু উদ্বিগ্নতাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। 'ভাৰত ত্যাগ' আন্দোলনৰ সময়ত কুশল কোঁৱৰ, তিলক ডেকা, কনকলতা বৰুৱা, মুকুন্দ কাকতি, ভোগেশ্বৰী ফুকাননী, মণ্ডল কুৰ্মী, মণিৰাম কছাৰী, হেমোৰাম পাটৰ, গুনাভি বৰদলৈ, লেৰেলা বড়ো, ৰতন কছাৰী, লখি হাজৰিকা, ঠাগী সূত, বলোৰাম ছুট, মদন বৰ্মন, ৰাউতা বড়ো, নিধানু ৰাজবংশী আদি বহু লোকে ব্ৰিটিছ ৰাজৰ ফাঁটীকাঠ, গুলীচালনা আদি অত্যাচাৰত প্ৰাণ ত্যাগ কৰে।

তেওঁলোকৰ বীৰত্বপূৰ্ণ ত্যাগে কেৱল এই পূব টিপৰ জনসাধাৰণকেই নহয় সমগ্ৰ জাতিটোক অনুপ্রাণিত কৰিলে। আৰ চি পি আইৰ বিষ্ণু ৰাভা, হৰেণ কলিতা, হৰিদাস ডেকা, খগেন বৰবৰা, মথুৰা ডেকা, গোবিন্দ কলিতা, চন্দ্ৰসিং টেৰন, চিন্তাহৰণ কলিতা, নীৰেন্দ্ৰ লাহিৰী, উমা শৰ্মা, সুৰেশ ভট্টাচাৰ্য, সাৰত ৰাভা, মোহনলাল মুখাৰ্জী, হেনা গাংগুলীয়ে বিপ্লৱীক তীব্ৰতৰ কৰি তুলিবলৈ উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰে এই অঞ্চলত প্ৰচেষ্টা।

'ভাৰত ত্যাগ' আন্দোলনে যেতিয়া আভ্যন্তৰীণ দৃশ্যপটত আধিপত্য বিস্তাৰ কৰি আছিল, তেতিয়া মহান দেশপ্ৰেমিক বিপ্লৱী নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বসুৱে নিজৰ মুক্তি সেনাবাহিনী 'আজাদ হিন্দ ফৌজ' বা 'ভাৰতীয় জাতীয় সেনা' (আই এন এ)ৰে

বাহিৰৰ পৰা ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যবাদী বাহিনীক আক্ৰমণ কৰিছিল। অসমৰ পূব সীমান্তৰে ভাৰতৰ মূল ভূখণ্ডত প্ৰৱেশ কৰি মণিপুৰৰ মহিৰাং আৰু নাগালেণ্ডৰ কহিমা মুক্ত কৰে আইএনএ।

দেশপ্ৰেমিক ভাৰতীয় সৈন্যই ইক্ষল, পালেল, বিষ্ণুপুৰ, ডিমাপুৰ আদি ঠাইৰ পাহাৰ-পাহাৰ আৰু জংঘলত ব্ৰিটিছৰ বিৰুদ্ধে তীব্ৰ যুদ্ধ কৰিছিল। অসম ভৈয়ামৰ লোকৰ উপৰি নগা, মণিপুৰী, কুকি আদি জনগোষ্ঠীৰ বহুতো পাহাৰীয়া লোকে এই জাতীয় মুক্তি বাহিনীত যোগ দি ব্ৰিটিছৰ বিৰুদ্ধে যুঁজিছিল। উমেশ চন্দ্ৰ দেৱচৌধুৰী, শ্ৰীদাম চন্দ্ৰ মহন্ত, জালালুদ্দিন আহমেদ, চিত্ৰৰঞ্জন দেৱনাথ, এছ ৰহমান, এছ লৌৰত সিং, হৰেন্দ্ৰ নাথ মেচ উল্লেখযোগ্য আছিল অসম উপত্যকাৰ পৰা আই এন এত যোগদান কৰি মাতৃভূমিৰ বাবে যুঁজ দিয়া সকলৰ মাজত।

স্বাধীনতাৰ শিখাই এতিয়া সমগ্ৰ উপমহাদেশখনক ইমানেই আৱৰি ধৰিলে যে বিদেশী শাসকসকলৰ বাবে জুই নিৰ্বাপন কৰাটো অসম্ভৱ হৈ পৰিল। গতিকে, অতি সোনকালেই ব্ৰিটিছসকলে ভাৰত ত্যাগ কৰিবলগীয়া হ'ল আৰু ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত জাতিটোৰ বাকী অংশৰ লগতে অসমতো দীৰ্ঘদিনীয়া আদৰৰ স্বাধীনতাৰ পোহৰেৰে আলোকিত হ'ল।